

UCHWAŁA SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

z dnia 8 czerwca 1972 r.

o pięcioletnim planie społeczno-gospodarczego rozwoju kraju w latach 1971—1975.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

- uznając, że podstawowym celem gospodarki socjalistycznej jest zapewnienie stałego i odczuwalnego wzrostu poziomu materialnych, socjalnych i kulturalnych warunków życia całego społeczeństwa,
  - przyjmując, że realizacja tego celu wymaga dalszego umacniania socjalistycznych stosunków produkcji, rozwijania potencjału ekonomicznego kraju, usprawnienia procesów gospodarowania,
  - stwierdzając, że główne kierunki społeczno-gospodarczego rozwoju kraju do 1975 roku wytyczone przez VI Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, przyjęte w platformie wyborczej Frontu Jedności Narodu, zostały przez ogół społeczeństwa zaaprobowane powszechnym udziałem w wyborach,
  - uwzględniając dotychczasowe osiągnięcia i rezultaty polityki społeczno-gospodarczej zapoczątkowanej w 1971 roku, podejmuje niniejszą uchwałę o pięcioletnim planie społeczno-gospodarczego rozwoju kraju w latach 1971—1975.
- I. Podstawowe cele planu pięcioletniego i kierunki polityki społeczno-gospodarczej.**
- Podstawowym celem pięcioletniego planu społeczno-gospodarczego rozwoju kraju w latach 1971—1975 jest:
- zapewnienie wszechstronnego rozwoju socjalistycznego społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem poprawy poziomu życiowego, socjalnego i kulturalnego ludności,
  - osiągnięcie wydatnego wzrostu pieniężnych dochodów ludności, realizowanego przez zwiększenie płac realnych pracowników zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej o 18% oraz zwiększenie w zbliżonym tempie dochodów realnych ludności rolniczej, przeznaczonych na konsumpcję, a także przez poważne zwiększenie socjalnych świadczeń pieniężnych Państwa,
  - zapewnienie pełnego, a zarazem racjonalnego zatrudnienia dla całego przyrostu ludności w wieku zdolności do pracy, ocenianego na około 1,8 miliona osób,
  - szerokie unowocześnienie gospodarki narodowej, dynamizowanie i przyspieszenie jej rozwoju oraz usuwanie istniejących napięć i dysproporcji,
  - stwarzanie podstaw pod dalszy, szybki i efektywny rozwój społeczno-ekonomiczny kraju.
- Realizacji tych podstawowych celów społeczno-gospodarczych podporządkowuje się proporcje i zadania planu oraz kierunki działania polityki społeczno-gospodarczej w okresie do 1975 r., a w szczególności:
- kierunki i zasady regulacji oraz zwiększania płac nominalnych i świadczeń socjalnych Państwa, z uwzględnieniem potrzeby poprawy sytuacji rodzin o najniższym poziomie dochodów oraz zmniejszania nieuzasadnionych dysproporcji między dochodami poszczególnych grup pracowników,
  - kierunki, strukturę i rozmiary działalności inwestycyjnej związanej z unowocześnianiem gospodarki narodowej, tworzeniem podstaw pod przyszły rozwój gospodarczy kraju, tworzeniem nowych miejsc pracy oraz pełniejszym wykorzystaniem istniejących,
  - kierunki działalności inwestycyjnej w sferze usług społeczno-bytowych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb budownictwa mieszkaniowego i służby zdrowia,
  - strukturę i dynamikę produkcji materialnej, umożliwiającą odpowiednio do wzrostu siły nabywczej ludności

- zwiększenie zaopatrzenia rynku wewnętrznego, jak również dalszy, wydatny wzrost eksportu oraz poprawę zaopatrzenia gospodarki narodowej w dobra inwestycyjne,
- dopływ do kraju nowoczesnych maszyn, urządzeń i licencji,
- usprawnienie działalności gospodarczej przez coraz bardziej intensywne wykorzystanie czynników wzrostu związanych z:
  - usprawnieniem procesów inwestycyjnych,
  - usprawnieniem gospodarki materiałowej,
  - usprawnieniem organizacji procesów produkcyjnych,
  - przyspieszaniem tempa wzrostu wydajności pracy w produkcyjnych działach gospodarki,
  - pełniejszym wykorzystaniem majątku produkcyjnego,
  - racjonalnym wykorzystaniem kadr kwalifikowanych,
  - pełniejszym wykorzystaniem osiągnięć nauki i techniki w procesach produkcyjnych,
  - rozszerzaniem korzystnego międzynarodowego podziału pracy.

II. Podstawowe proporcje planu.

Dla zapewnienia dynamicznego rozwoju ekonomicznego kraju, poprawy efektywności gospodarowania oraz przyspieszenia wzrostu poziomu życiowego ludności w latach 1971—1975 przyjmuje się następujące proporcje tworzenia i podziału dochodu narodowego:

1. Przewiduje się, że dochód narodowy krajowy wzrośnie w 1975 r. o około 40% w porównaniu z 1970 r., co oznacza średnioroczne tempo przyrostu dochodu narodowego o 7%. Realizacja tego zadania wymaga dynamicznego i efektywnego rozwoju produkcji materialnej oraz obniżenia kosztów produkcji.

2. Przewiduje się, że produkcja czysta przemysłu wzrośnie w 1975 r. o 54% w porównaniu z 1970 r. Należy zapewnić niezbędne zmiany w strukturze produkcji przemysłowej w celu stworzenia materialnych podstaw do szybkiego unowocześnienia gospodarki narodowej, przyspieszenie produkcji przedmiotów spożycia oraz lepsze dostosowanie bazy kooperacyjnej do potrzeb przemysłów wytwarzających wyroby finalne. Należy uzyskać obniżkę kosztów własnych w przemyśle co najmniej o 4,4%.

3. Przewiduje się, że produkcja czysta rolnictwa zwiększy się w 1975 r. co najmniej o 17% w rezultacie poważnego przyspieszenia wzrostu produkcji globalnej oraz efektywniejszego wykorzystania środków produkcji. Należy dążyć do zwiększenia produkcji zwierzęcej w tempie przekraczającym wzrost produkcji roślinnej.

4. Zakłada się szybszy wzrost importu niż eksportu. W związku z tym dochód narodowy do podziału powinien wzrosnąć w 1975 r. o około 41% w porównaniu z 1970 r., to jest w tempie nieco szybszym niż wzrost dochodu narodowego krajowego.

5. Zakłada się, że fundusz spożycia wzrośnie w 1975 r. o około 39,4% w porównaniu z 1970 r. Ocenia się, że spożycie dóbr konsumpcyjnych z dochodów osobistych ludności wzrośnie o około 39,5%, a spożycie pozostałe o około 38,5%. Oznacza to wzrost funduszu spożycia z dochodów osobistych ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca o około 34%.

6. Zakłada się, że akumulowana część dochodu narodowego w 1975 r. wzrośnie o około 45,6% w porównaniu z 1970 r., a jej udział w dochodzie narodowym do podziału wzrośnie z 28,2% w 1970 r. do około 29,1% w 1975 r. Podstawowy składnik akumulowanej części dochodu narodowego — inwestycje netto — powinien wzrosnąć w latach 1971—1975 o około 47,4%.

7. Zakłada się zmniejszenie dynamiki przyrostu zapasów i rezerw. Przyrost zapasów i rezerw w gospodarce narodowej powinien wynieść w 1975 r. około 58 mld zł, czyli 5,5% dochodu narodowego do podziału wobec 5,6% w 1970 r.

III. Wzrost poziomu życiowego ludności.

A. Dochody ludności

1. Ustala się, że w 1975 r. przychody pieniężne ludności wyniosą około 818 mld zł i wzrosną o 45% w porównaniu z 1970 r. W ramach tych przychodów globalny fundusz płac brutto w gospodarce uspołecznionej powinien wynieść 446,5 mld zł, co oznacza wzrost o około 41,7%.

2. Ustala się, że dochody pieniężne ludności z tytułu świadczeń społecznych w 1975 r. wyniosą około 90 mld zł, co oznacza wzrost o około 72% w porównaniu z 1970 r.

3. Szacuje się, że przychody ludności ze sprzedaży państwu produktów rolniczych wyniosą w 1975 r. 135 mld zł, co oznacza wzrost o 54% w porównaniu z 1970 r.

4. Ustala się, że w 1975 r. kredyty udzielone wyniosą 50 mld zł, to jest wzrosną o 39% w porównaniu z 1970 r. W ramach tych kredytów kredyty obrotowe i inwestycyjne dla gospodarki chłopskiej powinny wynieść około 30,5 mld zł, co oznacza wzrost o 31%. Szacuje się, że kredyty na ratalne zakupy towarów udzielone przez Powszechną Kasę Oszczędności i Spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe wyniosą około 16,6 mld zł i wzrosną o 53%.

B. Zaopatrzenie ludności w towary i usługi

1. W celu zapewnienia zakładanego wzrostu spożycia należy zwiększyć dostawy towarów na zaopatrzenie rynku wewnętrznego w 1975 r. do 710 mld zł, to jest o ponad 43% w porównaniu z 1970 r. Dostawy artykułów żywnościowych powinny zwiększyć się o ponad 40%, przemysłowych artykułów konsumpcyjnych o około 47%, a artykułów niekonsumpcyjnych (materiały budowlane, środki produkcji dla rolnictwa itp.) o około 54%.

2. Dostawy podstawowych grup wyrobów powinny zwiększyć się następująco:

- wyrobów przemysłu spożywczego (łącznie z używkami) o 36,8%,
- wyrobów przemysłu lekkiego o 43,4%,
- wyrobów przemysłu elektromaszynowego o 82%,
- wyrobów przemysłu chemicznego o 34,7%,
- wyrobów przemysłu drzewnego o 51,8%,
- wyrobów przemysłu papierniczego o 37,6%,
- wyrobów przemysłu ceramiki szlachetnej o 46,7%,
- wyrobów przemysłu materiałów budowlanych o 63,3%.

3. Przewiduje się następujący poziom spożycia ważniejszych artykułów konsumpcyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca:

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1970 r.	1975 r.
Mięso, drób i przetwory	kg	53,1	63,0
Ryby i przetwory	kg	6,3	7,6
Tłuszcze ogółem	kg	20,8	23,3
w tym: masło	kg	6,0	6,9
Przetwory zbożowe	kg	131,0	123,0
Cukier	kg	39,3	43,1
Jaja	szt.	186	204
Mleko i przetwory (bez przerobionego na masło)	l	259,0	270,0

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1970 r.	1975 r.
Tkaniny (wełniane, bawełniane, lniane i jedwabne)	m	31,3	34,8
w tym:			
tkaniny wełniane	m	2,5	2,6
tkaniny bawełniane	m	21,8	24,3
Wyroby dziewiarskie	szt.	7,7	11,3
Obuwie ogółem	par	3,8	4,8

4. Zakłada się następujący wzrost stanu posiadania ważniejszych artykułów trwałego użytku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (w sztukach):

Wyszczególnienie	1970 r.	1975 r.
Samochody osobowe	15	25
Motorowery	19	29
Rowery bez dziecięcych	219	229
Odbiorniki telewizyjne	137	183
Odbiorniki radiowe	253	316
Magnetofony	12	60
Lodówki	73	133
Pralki	185	192

5. Zakłada się, że usługi dla ludności, świadczone przez jednostki gospodarki społecznej, wzrosną w 1975 r. o około 55% w porównaniu z 1970 r., w tym usługi materialne powinny zwiększyć się o 57%, a usługi niematerialne o 39%.

C. Gospodarka mieszkaniowa

1. Zakłada się, że w latach 1971—1975 zostanie oddanych do użytku około 1080 tys. mieszkań o powierzchni użytkowej około 60,6 mln m². Oznacza to wzrost w stosunku do okresu 1966—1970 o 25,7%, licząc w m² powierzchni użytkowej mieszkań.

2. W uspołecznionym budownictwie mieszkaniowym ludności nierolniczej należy oddać do użytku około 730 tys. mieszkań o powierzchni użytkowej około 32,9 mln m², to jest o 26,5% więcej niż w latach 1966—1970. Około 44% nowych mieszkań z budownictwa uspołecznionego powinno być przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych zakładów pracy, zwłaszcza zakładów nowo budowanych, rozbudowywanych oraz rozszerzających produkcję w oparciu o wzrost zmienności.

3. Podstawową formą budownictwa mieszkaniowego dla ludności nierolniczej powinno być budownictwo spółdzielcze. Należy zapewnić wzrost udziału budownictwa spółdzielczego w ogólnych rozmiarach uspołecznionego budownictwa mieszkaniowego dla ludności nierolniczej z około 65% w okresie 1966—1970 do 68% w latach 1971—1975.

4. Należy stopniowo przechodzić do budowy mieszkań o większej powierzchni użytkowej oraz zapewnić poprawę funkcjonalności mieszkań i jakości robót wykończeniowych, przy jednoczesnym przestrzeganiu ustalonej wielkości nakładów na budownictwo.

5. W uspołecznionym osiedlowym budownictwie mieszkaniowym należy dążyć do prawidłowej realizacji programu budowy urządzeń towarzyszących, a zwłaszcza przychodni zdrowia, aptek, sklepów, zakładów gastronomicznych, lokali

dla placówek kulturalno-oświatowych, lokali dla zakładów świadczących usługi dla ludności, jak również dążyć do odpowiedniego wyposażenia osiedli w sieć wodociągową i kanalizacyjną, osiedlowe ulice i chodniki, zieleń i place zabaw dla dzieci itp.

6. Należy zapewnić warunki do rozwijania indywidualnego budownictwa jednorodzinnego oraz spółdzielczych form budownictwa własnościowego. W tym celu należy przeznaczyć co najmniej 8 mld zł długoterminowych kredytów dla ludności nierolniczej na indywidualne budownictwo mieszkaniowe oraz 1,5 mld zł średnioterminowych kredytów dla ludności przystępującej do spółdzielni budownictwa mieszkaniowego, a będącej w trudnych warunkach materialnych, na uzupełnienie środków własnych.

7. Należy zapewnić wyraźną poprawę stanu technicznego oraz poziomu eksploatacji istniejących zasobów mieszkaniowych, między innymi przez zwiększenie nakładów na kapitalne remonty w latach 1971—1975 do co najmniej 26 mld zł, to jest o 28% w porównaniu z okresem 1966—1970.

D. Gospodarka komunalna

1. Do podstawowych zadań gospodarki komunalnej należy uzyskanie wyraźnej poprawy w funkcjonowaniu istniejących urządzeń, a w szczególności wodociągów, kanalizacji i komunikacji miejskiej. Jednocześnie należy zapewnić budowę i rozbudowę urządzeń komunalnych, warunkujących rozwój budownictwa mieszkaniowego i innych dziedzin gospodarki narodowej, oraz przygotowanie terenów uzbrojonych pod zabudowę.

2. Należy zapewnić dalszy rozwój podstawowych usług komunalnych dla ludności. W szczególności w 1975 r. należy zwiększyć w porównaniu do 1970 r. dostawy wody dla gospodarstw domowych o około 38%, a stan taboru komunikacji miejskiej o około 39%.

E. Oświata, ochrona zdrowia, kultura, wczasy

1. Należy zapewnić wszystkim dzieciom w mieście i na wsi możliwość uczęszczania do pełnych szkół ośmioklasowych. Rozszerzona powinna być praktyka dowożenia dzieci do odległych szkół.

2. Dalszy rozwój szkolnictwa wszystkich szczebli powinien być dostosowany do potrzeb gospodarki narodowej, techniki i kultury. W związku z tym należy rozwijać te kierunki kształcenia, w których występuje deficyt kadr, zmniejszając równocześnie przyjęcia na kierunki, w których liczba absolwentów znacznie przekracza zapotrzebowanie.

3. Zakłada się, że liczba uczniów w klasach I szkół zawodowych dla młodzieży wyniesie w 1975 r. około 542 tys. osób. Należy podjąć starania, aby w ramach tej liczby uzyskać poważny wzrost liczby uczniów szkolonych w kierunkach rolniczych.

4. W klasach I liceów ogólnokształcących liczba uczniów w 1975 r. powinna wynieść 129 tys. osób, to jest o 7,9% więcej niż w 1970 r.

5. Liczba studentów na I roku studiów dziennych powinna wzrosnąć do 65,6 tys. osób, to jest o 42,4% w porównaniu z 1970 r. Jednocześnie w możliwie szerokim zakresie należy unowocześniać wyposażenie pracowni dydaktycznych szkół wyższych oraz dążyć do poprawy warunków w domach studenckich.

6. W zakresie działalności opiekuńczo-wychowawczej należy zwiększyć liczbę dzieci korzystających z przedszkoli do około 625 tys. dzieci, to jest o 26,5% w porównaniu z 1970 r.

7. W dziedzinie ochrony zdrowia należy zapewnić:

- poprawę usług świadczonych społeczeństwu oraz rozszerzenie opieki lekarskiej nad załogami zakładów przemysłowych i ludnością rolniczą,
- obniżenie wskaźników umieralności niemowląt oraz rozwijanie opieki lekarskiej nad matką, dzieckiem i młodzieżą uczącą się,
- wzmocnienie opieki środowiskowej w rejonie leczniczym,
- wzmocnienie walki z chorobami społecznymi,
- rozwijanie różnych form ochrony zdrowia psychicznego i pozostałych form działalności ochrony zdrowia społeczeństwa.

8. Osiągnięcie poprawy w dziedzinie ochrony zdrowia należy uzyskać w szczególności przez sprawniejszą realizację budownictwa obiektów służby zdrowia, pełniejsze zespolenie lecznictwa zamkniętego z otwartym oraz lepsze wykorzystanie kadry medycznej, sprzętu, urządzeń i aparatury.

9. Liczba łóżek w szpitalach ogólnych i klinicznych w 1975 r. powinna osiągnąć 188 tys., co stanowi 55,4 łóżka na 10 tys. mieszkańców. Liczba łóżek w lecznictwie zamkniętym łącznie z zakładami dla nerwowo i psychicznie chorych powinna wzrosnąć do 230,6 tys., to jest o 10,7%.

10. Liczba ośrodków zdrowia na wsi w 1975 r. powinna zwiększyć się do 2,9 tys., to jest o 15% w porównaniu z 1970 r.

11. Należy zapewnić rozszerzenie świadczeń, różnych form pomocy społecznej oraz działalności zakładów pomocy społecznej, zwłaszcza przez zwiększenie w 1975 r. liczby miejsc do co najmniej 57,6 tys., to jest o 20% w porównaniu z 1970 r., aby osiągnąć minimum 17 miejsc na 10 tys. mieszkańców.

12. W sferze działalności kulturalnej należy zapewnić upowszechnianie najbardziej wartościowych treści kulturalnych i zaspokojenie nowych, coraz wyższych potrzeb kulturalnych społeczeństwa. Działalność kulturalna powinna koncentrować się na dziedzinach o najszerzym zasięgu oddziaływania społecznego, to jest na działalności prasy, radia i telewizji, kin i teatrów oraz bibliotek, domów kultury, klubów i muzeów.

13. Należy zapewnić rozbudowę i unowocześnienie bazy radiowo-telewizyjnej i bazy przemysłu poligraficznego oraz wzrost dostaw papieru dla instytucji wydawniczych. W ramach podstawowych inwestycji w dziedzinie kultury należy prowadzić odbudowę Zamku Królewskiego, wykorzystując do tego celu fundusze zebrane przez społeczeństwo, oraz budowę pomieszczeń dla Biblioteki Narodowej w Warszawie.

14. Zakłada się wzrost w 1975 r. liczby abonentów radiowych do 6.660 tys., a abonentów telewizyjnych do 6.100 tys. Liczba bibliotek publicznych powinna osiągnąć stan 9.115, a domów kultury 857.

15. Należy stwarzać warunki ułatwiające poważny wzrost turystyki krajowej i zagranicznej przez zwiększanie liczby miejsc noclegowych oraz rozwijanie zakładów gastronomicznych, urządzeń sanitarnych, komunikacji i stacji obsługi samochodów.

16. Należy zwiększyć liczbę ogólnodostępnych miejsc noclegowych do 175 tys. (w tym około 86 tys. sezonowych) w r. 1975, to jest o około 67% w porównaniu z 1970 r. Baza czasów pracowniczych powinna wzrosnąć do 420 tys. miejsc, to jest o 30%, co umożliwi w 1975 r. skorzystanie z czasów pracowniczych przez 3250 tys. osób. Oznacza to wzrost o 49% w porównaniu z 1970 r.

F. Gospodarka wodna i ochrona środowiska

1. Ważnym zadaniem planu 5-letniego jest poprawa ochrony naturalnego środowiska człowieka. W związku z tym do 1975 r. należy:

- uzyskać dodatkową przepustowość przemysłowych i komunalnych oczyszczalni ścieków w ilości około 4,2 mln m³/d, zwracając jednocześnie większą uwagę na rozwijanie bezodpadowych technologii produkcji,
  - zmniejszyć emisję zanieczyszczeń pyłowych do atmosfery w rejonach najbardziej zagrożonych.
2. W celu zapewnienia dostatecznej ilości wody dla potrzeb ludności i gospodarki narodowej oraz wzmocnienia ochrony przed powodzią należy do 1975 r.:
- zwiększyć wydajność ujęć wodnych dla potrzeb ludności i przemysłu (bez energetyki) o około 4,5 mln m³/d,
  - oddać do eksploatacji zbiorniki wodne o łącznej pojemności około 360 mln m³,
  - wybudować i odbudować około 600 km wałów przeciwpowodziowych i uregulować około 5,5 tys. km rzek i potoków,
  - rozpocząć budowę zbiorników wodnych o pojemności około 0,7 mld m³.

IV. Produkcja materialna.

A. Przemysł

1. Podstawowym zadaniem przemysłu w latach 1971—1975 jest dalszy rozwój produkcji w celu lepszego zaspokojenia potrzeb rynku, eksportu, inwestycji i kooperacji. W szczególności do zadań przemysłu należy:

- a) rozwijanie i unowocześnianie produkcji rynkowej w skali zapewniającej wzrost dostaw w 1975 r. co najmniej o 48% w cenach zbytu w porównaniu z 1970 r. Należy przy tym wprowadzać na rynek nowe asortymenty wyrobów, podnosić ich jakość i stopień uszlachetnienia,
- b) rozwijanie i unowocześnianie produkcji eksportowej w skali zapewniającej wzrost dostaw w 1975 r. co najmniej o 53%, w cenach zbytu, w porównaniu z 1970 r. Należy znacznie zwiększyć produkcję wysoko opłacalnych wyrobów przemysłu elektromaszynowego, a także opłacalnych wyrobów wytwarzanych przez inne gałęzie przemysłu oraz rozszerzać zakres powiązań kooperacyjnych i specjalizacyjnych w ramach międzynarodowego podziału pracy,
- c) rozwijanie i unowocześnianie produkcji na cele inwestycyjne, kooperacyjne i zaopatrzenia materiałowego w zakresie niezbędnym dla wykonania planu inwestycyjnego i rytmicznego przebiegu procesu produkcji.

2. Realizacja zadań produkcyjnych przemysłu wymaga przyspieszenia wdrażania postępu technicznego i dokonywania zmian strukturalnych przez:

- podejmowanie przedsięwzięć o charakterze rekonstrukcyjno-modernizacyjnym,
- szybsze wprowadzenie do produkcji nowych osiągnięć nauki i techniki zarówno krajowych, jak i opartych na zakupywanych licencjach,
- efektywne wykorzystywanie kredytów zagranicznych na zakupy wyposażenia dla kompleksowych przedsięwzięć inwestycyjnych,
- zwiększenie udziału w ogólnej produkcji przemysłu gałęzi decydujących o unowocześnieniu gospodarki narodowej, w tym zwłaszcza przemysłu motoryzacyjnego, elektrotechnicznego, elektronicznego oraz chemicznego,

— zmniejszanie dysproporcji pomiędzy rozwojem przemysłów wytwarzających wyroby finalne a ich bazą kooperacyjną, zwłaszcza przez rozwój wyspecjalizowanej produkcji kooperacyjnej.

3. Należy zapewnić zdecydowaną poprawę jakości produkcji, zarówno wyrobów finalnych, jak również materiałów i półfabrykatów.

4. Należy zapewnić rozwój bazy surowcowej i paliwo-energetycznej w stopniu niezbędnym dla pokrycia potrzeb gospodarki narodowej.

5. Należy podejmować przedsięwzięcia zapewniające dalszy rozwój gospodarki narodowej po 1975 r.

6. Należy zapewnić wydatną poprawę efektywności produkcji i obniżenie jej kosztów, w szczególności przez:

- poprawę gospodarki materiałowej w drodze obniżenia materiałochłonności produkcji, zastępowania materiałów tradycyjnych bardziej nowoczesnymi, zwłaszcza tworzywami sztucznymi, oraz przez lepsze gospodarowanie zapasami,
- zwiększenie stopnia wykorzystania istniejących środków trwałych przez poprawę organizacji produkcji, zwiększenie zmienności pracy i postęp w specjalizacji produkcji,
- skracanie okresu osiągania projektowych zdolności produkcyjnych w nowych i modernizowanych obiektach przemysłowych,
- wzrost wydajności pracy w drodze poprawy organizacji pracy i zwiększania technicznego uzbrojenia pracy oraz wzrost kwalifikacji zatrudnionych.

7. Zakłada się, że w 1975 r. sprzedaż wyrobów własnej produkcji i usług, licząc w cenach zbytu, osiągnie co najmniej wartość około 1.732 mld zł, to jest o około 49% więcej niż w 1970 r. Wartość produkcji globalnej powinna wzrosnąć o około 50%, w tym środków wytwarzania o około 51%, a przedmiotów spożycia o około 48%.

8. Produkcja poszczególnych gałęzi przemysłu powinna osiągnąć w 1975 r. następujący poziom:

w mld zł

Wyszczególnienie	1975 r.	Wskaźnik wzrostu 1975 1970
Wartość produkcji globalnej — ogółem	1.584,7	150,2
w tym:		
przemysł paliwowo-energetyczny	150,8	137,2
przemysł metalurgiczny	175,1	145,8
przemysł elektromaszynowy	474,4	175,3
przemysł chemiczny	151,2	163,8
przemysł mineralny	61,2	143,2
przemysł drzewno-papierniczy	74,1	137,0
przemysł lekki	205,1	144,7
przemysł spożywczy	247,1	130,8

9. Produkcja podstawowych wyrobów przemysłowych powinna osiągnąć w 1975 r. następujący poziom:

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1975 r.	Wskaźnik wzrostu 1975 1970
Węgiel kamienny	tys. ton	167.200	119,3
Koks	tys. ton	18.797	113,6
Energia elektryczna	mln kWh	96.000	148,8
Stal surowa	tys. ton	14.700	124,6
Rury stalowe	tys. ton	1.070	147,8
Miedź	tys. ton	182,0	252,1
Cynk	tys. ton	234,0	112,0
Ołów	tys. ton	67,0	122,9
Łożyska toczne	mln szt.	90,5	176,1
Urządzenia do automatycznej regulacji i sterowania	mln zł c.zb.	3.580,0	185,5
Maszyny matematyczne	mln zł c.zb.	1.630,0	636,2
Samochody osobowe	szt.	154.000	240,1
Autobusy ogółem	szt.	13.600	151,7
Ciągniki kołowe dwuosiove	tys. szt.	61,0	157,6
Tabor transportu: rybołówstwa morskiego oraz tabor techniczny i specjalny portowo-morski	tys. DWT	963,3	185,8
Maszyny elektryczne wirujące	tys. szt.	11.900	324,4
Odbiorniki telewizyjne	tys. szt.	900	146,1
Odbiorniki radiofoniczne	tys. szt.	1.250	126,7
Magnetofony i dyktafony	tys. szt.	750	408,3
Nawozy azotowe w N ₂	tys. ton	1.526	148,2
Nawozy fosforowe w P ₂ O ₅	tys. ton	982	163,9
Tworzywa sztuczne	tys. ton	431,0	194,3
Włókna sztuczne	tys. ton	223,5	161,8
w tym: syntetyczne	tys. ton	126,5	235,1
Cement	tys. ton	18.000	147,8
Tarcica iglasta	tys. m ³	5.660,0	105,3
Meble	mln zł c.zb.	21.830,0	156,8
Celuloza	tys. ton	665,5	141,4
Papier	tys. ton	998,7	130,7
Tkaniny bawełniane i bawełnopodobne	mln m	979,9	111,3
Tkaniny wełniane i wełnopodobne	mln m	116,5	117,8
Wyroby dziewiarskie	mln zł c.zb.	33.032	220,9
Obuwie (bez gumowego)	mln par	140,9	131,3
Produkty uboju zwierząt rzeźnych	tys. ton	1.708,0	130,2
Masło	tys. ton	169,0	132,9
Cukier (w roku kalendarzowym)	tys. ton	1.870,0	134,8
Czekolada	tys. ton	35,3	212,3

B. Rolnictwo i leśnictwo

1. Podstawowym zadaniem rolnictwa w latach 1971—1975 jest przyspieszenie tempa wzrostu i dalsza intensyfikacja produkcji rolniczej, a zwłaszcza produkcji zwierzęcej,

w celu pełniejszego pokrycia wzrastającego zapotrzebowania społeczeństwa na artykuły spożywcze.

2. Realizacja zadań rolnictwa wymaga:

- racjonalnego zagospodarowania użytków rolnych we wszystkich sektorach społeczno-gospodarczych oraz efektywniejszego wykorzystania środków produkcji,
- dalszego zwiększenia plonów zbóż i innych roślin uprawnych przez wprowadzanie nowych, wysokoplennych odmian, intensywne nawożenie i racjonalne wykorzystanie innych środków plonotwórczych,
- odpowiedniego wzrostu budownictwa inwentarskiego w celu stworzenia warunków do osiągnięcia zakładanego poziomu pogłowia zwierząt i produkcji zwierzęcej,
- terminowej realizacji programu budownictwa rolniczego oraz zwiększenia efektywności i racjonalnego wykorzystania środków inwestycyjnych,
- zwiększenia udziału kadr wykwalifikowanych w organizowaniu produkcji rolnej we wszystkich sektorach rolnictwa oraz efektywniejszego udziału gromadzkiej służby rolnej w realizacji założonego programu rozwoju produkcji rolnej,
- zwiększenia i usprawnienia usług dla rolnictwa, zwłaszcza usług produkcyjnych i odbioru płodów rolnych.

3. Należy zapewnić dalszą poprawę zaopatrzenia rolnictwa w środki produkcji. Ustala się następujący poziom dostaw dla rolnictwa podstawowych środków produkcji:

- a) dostawy pasz z zasobów państwowych w roku gospodarczym 1975/1976 powinny osiągnąć poziom 5,1 mln ton,
- b) dostawy nawozów mineralnych pod zbiory 1975 r. powinny wynieść 3.750 tys. ton w czystym składniku, w tym nawozów azotowych 1.200 tys. ton, fosforowych 1.000 tys. ton i potasowych 1.550 tys. ton. Zużycie nawozów mineralnych średnio w kraju powinno wzrosnąć z około 124 kg na 1 ha użytków rolnych w 1970 r. do około 193 kg na 1 ha w 1975 r.,
- c) wartość dostaw ciągników i maszyn rolniczych w latach 1971—1975 przyjmuje się w wysokości 68 mld zł. Dostawy ciągników powinny osiągnąć w 1975 r. około 45 tys. sztuk,
- d) dostawy podstawowych materiałów budowlanych (łącznie z produkcją prywatną) powinny wzrosnąć w 1975 r. o około 50% w porównaniu z 1970 r., w tym: cementu o ponad 51%, elementów ściennych o ponad 64%, wapna budowlanego ponad 30%, szkła płaskiego okiennego i ciągniętego o 43%, wyrobów hutniczych o ponad 62%.

4. Przyjmuje się, że w roku 1975 produkcja globalna rolnictwa wzrośnie o 19—21% w porównaniu z r. 1970, w tym produkcja roślinna o około 17—20%, a produkcja zwierzęca o około 22—23%.

5. Przyjmuje się, że pogłowie zwierząt gospodarskich w 1975 r. osiągnie następujący poziom: bydła ogółem 12—12,3 mln sztuk, w tym krów około 6,3 mln sztuk, a trzody chlewnej ogółem około 16,8—17,2 mln sztuk. Pogłowie koni zakłada się na poziomie o około 285 tys. sztuk niższym niż w 1970 r.

6. Ustala się następujące wielkości skupu produktów rolnych:

- skup zbóż ze zbiorów 1975 r. ogółem 6,2 mln ton, oleistych 715 tys. ton, buraków cukrowych 15,3 mln ton, ziemniaków 6,3 mln ton,
- skup żywca w roku kalendarzowym 1975 r. ogółem — 2.964 tys. ton, w tym żywca wieprzowego 1.600 tys. ton, żywca wołowego 1.010 tys. ton, żywca drobiowego 200 tys. ton,

— skup mleka w roku kalendarzowym 1975 r. około 7.100—7.300 mln litrów, a skup jaj 2.850 mln sztuk.

7. Pozyskanie drewna — grubizny w 1975 r. w kraju ustala się na poziomie 20,4 mln m³, w tym w Lasach Państwowych 18,9 mln m³. Zalesienia i odnowienia sztuczne należy wykonać w latach 1971—1975 na powierzchni około 522 tys. ha, w tym w Lasach Państwowych około 410 tys. ha. W ramach realizacji programu zadrzewienia kraju należy w latach 1971—1975 zasadzić około 61,8 mln sztuk drzewek, w tym około 19,2 mln sztuk topoli.

C. Transport i łączność

1. W latach 1971—1975 należy zapewnić dalszy wzrost przewozów pasażerskich i usług łączności oraz pełne pokrycie potrzeb w zakresie przewozów ładunków.

2. Przewozy ładunków w transporcie zorganizowanym w przedsiębiorstwach transportowych (bez transportu morskiego) powinny wynieść w 1975 r. około 1.093 mln ton, co oznacza wzrost o 36,6% w porównaniu z 1970 r., w tym transportem kolejowym 460 mln ton, a transportem samochodowym publicznym i branżowym 589 mln ton.

3. Należy zapewnić w 1975 r. przewozy pasażerów transportem publicznym w liczbie około 3,4 mld pasażerów, to jest o 38% więcej niż w 1970 r., z czego przewozy kolejowe powinny wynieść około 1,1 mld pasażerów, a przewozy samochodowe co najmniej 2,2 mld.

4. W ramach realizacji programu modernizacji trakcji kolejowej należy zwiększyć udział linii zelektryfikowanych w ogólnej długości linii eksploatowanych z 16,6% w 1970 r. do co najmniej 22% w 1975 r. Jednocześnie należy modernizować i rozbudowywać sieć kolejową oraz węzły i stacje, w szczególności obsługujące okręgi przemysłowe, porty morskie i stacje graniczne. W działalności remontowej należy dążyć do zapewnienia należytego stanu nawierzchni na kolejowych liniach magistralnych oraz do ogólnej poprawy stanu technicznego wagonów.

5. Na drogach kołowych należy w latach 1971—1975 kontynuować program modernizacji i rozbudowy sieci, zwłaszcza na podstawowej sieci dróg państwowych i głównych ciągach komunikacyjnych.

6. Przewozy pasażerów w transporcie lotniczym powinny wynieść w 1975 r. około 1,6 mln pasażerów, to jest o 67% więcej niż w 1970 r., przy czym należy dążyć przede wszystkim do rozwoju przewozów zagranicznych w najbardziej efektywnych relacjach.

7. W żegludze morskiej należy zapewnić pokrycie potrzeb handlu zagranicznego oraz dążyć do uzyskania maksymalnego wzrostu nadwyżki dewizowej. Przewozy ładunków morską flotą handlową powinny wynieść w 1975 r. około 30 mln ton, co oznacza wzrost przewozów o 70% w stosunku do wykonania 1970 r. Należy zapewnić dalszą rozbudowę i unowocześnienie portów morskich oraz wydatną poprawę szybkości obsługi statków i wagonów kolejowych. Przeladunki w portach morskich w 1975 r. powinny wynieść około 44,7 mln ton, to jest o 30,7% więcej niż w 1970 r.

8. We wszystkich gałęziach transportu należy wprowadzać w szerszym zakresie nowoczesne systemy przewozowe i dążyć do zwiększenia efektywności wykorzystania środków transportowych.

9. Wartość usług łączności powinna wynieść w 1975 r. około 12,7 mld zł. Należy zapewnić w latach 1971—1975 wzrost pojemności telefonicznych central miejscowych o około 357 tys. numerów i przyrost liczby abonentów telefonicznych o 320 tys. Należy zrealizować program telefonizacji sołectw.

10. Baza nadawcza radia i telewizji powinna zwiększyć się do 1975 r. o 27 nadajników telewizyjnych i 84 nadajniki radiofoniczne. Należy dążyć do objęcia zasięgiem II programu telewizyjnego miast wojewódzkich oraz dalszej poprawy jakości odbioru programów radiowych i telewizyjnych.

V. Środki i czynniki realizacji zadań planu.

A. Inwestycje

1. Podstawowym zadaniem planu inwestycyjnego w latach 1971—1975 jest dalsza rozbudowa zdolności produkcyjnych i usługowych w przemyśle, rolnictwie, transporcie i łączności, rozwój budownictwa mieszkaniowego i gospodarki komunalnej oraz bazy technicznej nauki, kultury i zdrowia.

Realizacja planu inwestycyjnego wymaga poważnego usprawnienia procesu inwestycyjnego we wszystkich jego ogniwach, a zwłaszcza skracania czasu budowy i osiągania projektowych zdolności produkcyjnych.

2. Przyjmuje się, że globalne rozmiary nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej w latach 1971—1975 wyniosą 1.454 mld zł, to jest wzrosną w porównaniu do wykonania w latach 1966—1970 o 45%, w tym nakłady na roboty budowlano-montażowe wyniosą 785,6 mld zł.

3. Zakłada się, że nakłady inwestycyjne w gospodarce społecznej w latach 1971—1975 wyniosą 1.305,5 mld zł, to jest wzrosną o 46,7%.

4. Szacuje się, że w gospodarce nie społecznej ogólna kwota nakładów na inwestycje w latach 1971—1975 wyniesie 148,5 mld zł, co oznacza wzrost o 32,2% w porównaniu z wykonaniem w latach 1966—1970, w tym nakłady w indywidualnych gospodarstwach rolnych wyniosą około 112 mld zł, a nakłady na indywidualne budownictwo mieszkaniowe ludności — około 34 mld zł. W trakcie realizacji planu należy stwarzać warunki ułatwiające przekroczenie szacowanych rozmiarów inwestycji realizowanych w oparciu o własne środki finansowe ludności.

5. Przyjmuje się, że w podstawowych działach gospodarki narodowej zostanie osiągnięty następujący poziom inwestowania (w mld zł):

Wyszczególnienie	1971—1975	%
		1971—1975 1966—1970
Przemysł	631,4	160,1
Budownictwo	42,6	106,9
Rolnictwo	203,9	126,6
Leśnictwo	5,2	137,1
Transport i łączność	165,3	147,4
Handel	32,3	100,2
Gospodarka komunalna i mieszkaniowa	265,6	138,6
w tym:		
gospodarka mieszkaniowa	208,8	134,2
Nauka	11,0	196,3
Oświata i wychowanie	31,6	111,9
Kultura i sztuka	5,4	125,1
Ochrona zdrowia, opieka społeczna i kultura fizyczna	29,1	158,5

6. Przyjmuje się, że przyrost majątku trwałego z tytułu inwestycji oddawanych do użytku w latach 1971—1975 wyniesie w gospodarce narodowej około 1.350 mld zł.

B. Budownictwo

1. W celu wykonania założonego programu robót z planu inwestycyjnego oraz z planu remontów ogólna wartość produkcji budowlano-montażowej w gospodarce narodowej w latach 1971—1975 powinna wynieść około 1.088 mld zł, to jest o około 40% powyżej wykonania w okresie 1966—1970. W ramach powyższej kwoty wartość robót realizowanych w gospodarce społecznej wyniesie około 962 mld zł, co oznacza wzrost w porównaniu z wykonaniem w okresie 1966—1970 o 42%.

2. Szacuje się, że wartość robót budowlanych realizowanych przez ludność we własnym zakresie z udziałem rzemiosła wyniesie w latach 1971—1975 około 126 mld zł.

3. Realizacja zadań budownictwa w latach 1971—1975 wymaga dostosowania potencjału i organizacji budownictwa do struktury planu inwestycyjnego oraz potrzeb i warunków regionalnych. W celu nadrobienia zaległości w przygotowaniu uzbrojonych terenów w miastach należy wyraźnie przyspieszyć wzrost potencjału przedsiębiorstw inżynierskich i instalacyjnych. Poważnego wzmocnienia wymaga także wyspecjalizowany potencjał budowlany w takich gałęziach przemysłu, jak chemia, hutnictwo, budowa maszyn oraz górnictwo. Należy zapewnić usprawnienie technologii wykonawstwa robót, poprawę gospodarki materiałowej oraz poprawę jakości robót, szczególnie w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Jednocześnie należy stwarzać warunki do rozwijania terenowych inicjatyw budownictwa w oparciu o lokalne zasoby materiałowe.

4. Należy wzmocnić materiałną bazę budownictwa przez wyposażenie w nowoczesny sprzęt i urządzenia. Równocześnie należy zapewnić lepsze wykorzystanie sprzętu budowlanego i środków transportowych, między innymi przez wprowadzanie w szerszym zakresie wielozmianowej pracy maszyn i urządzeń, skracanie czasu ich remontów oraz usprawnianie organizacji robót na placu budowy.

C. Handel zagraniczny

1. Podstawowym zadaniem handlu zagranicznego jest aktywne uczestnictwo w realizacji zadań planu 5-letniego przez szersze wykorzystanie możliwości uczestnictwa w międzynarodowym podziale pracy oraz zwiększenie wymiany towarowej i obrotów usługowych.

2. Należy dążyć do dalszego rozszerzenia specjalizacji i kooperacji produkcji, w szczególności z krajami RWPG, w oparciu o program ustalony na XXV Sesji RWPG.

3. Wartość eksportu w 1975 r. powinna przekroczyć poziom 22 mld zł dewizowych, co stanowi wzrost w porównaniu do roku 1970 o 55,3%, przy czym wartość eksportu wyrobów przemysłu elektromaszynowego powinna osiągnąć poziom 10,3 mld zł dewizowych, co oznacza wzrost o 74,8%.

Należy dążyć do przekraczania zadań eksportowych wynikających zarówno z planu 5-letniego, jak i poszczególnych planów rocznych, przy jednoczesnym zapewnieniu opłacalności eksportu. Należy dążyć do systematycznego podnoszenia efektywności eksportu.

4. Wartość importu w 1975 r. przyjmuje się w wysokości 22,9 mld zł dewizowych, co stanowi wzrost w porównaniu do roku 1970 o 58,9%, z czego import wyrobów przemysłu elektromaszynowego zakłada się w wysokości 9,4 mld zł dewizowych, co stanowi wzrost w porównaniu do roku 1970 o 68,4%.

Ważnym zadaniem handlu zagranicznego jest zapewnienie założonego importu dla unowocześnienia przemysłu. Należy dążyć do pełnego i terminowego zapewnienia gospodarki narodowej określonych w planie dostaw, z uwzględnieniem

niem jak najbardziej ekonomicznych kierunków oraz koniunktury i sezonowości w zakupach importowych. Należy wykonywać możliwości importu towarów rynkowych dla wzbogacenia rynku wewnętrznego.

5. Należy dążyć do poprawy ekonomicznych efektów handlu zagranicznego, między innymi przez silniejsze niż dotychczas powiązanie wymiany gospodarczej z zagranicą z działalnością produkcyjną i wynikami ekonomicznymi przedsiębiorstw.

D. Zatrudnienie, płace i wydajność pracy

1. Polityka zatrudnienia i płac w latach 1971—1975 powinna zapewnić:

- osiągnięcie założonego wzrostu płac realnych,
- pełne i racjonalne zatrudnienie młodzieży wchodzącej w wiek produkcyjny przy jednoczesnym efektywnym wykorzystaniu kwalifikacji zawodowych pracowników już zatrudnionych,
- wyzwalanie rezerw, wprowadzanie postępu technicznego i nowoczesnej technologii, lepszą organizację produkcji i wzrost wydajności pracy, zwłaszcza w przemyśle i budownictwie.

2. Należy podjąć prace zmierzające do zweryfikowania i uporządkowania proporcji i struktury wynagrodzeń. Kształtowanie poziomu wynagrodzeń indywidualnych powinno być powiązane z wydajnością i jakością pracy, odpowiedzialnością, kwalifikacjami i stażem pracy.

3. Przewiduje się, że w latach 1971—1975 przyrost zatrudnienia netto w gospodarce narodowej wyniesie około 1,8 mln osób. Szacuje się, że liczba zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej (bez uczniów) w 1975 r. powinna wynieść 11,2 mln osób, co oznacza wzrost w stosunku do 1970 r. o 16,1%, a średniorocznie o 3,0%.

4. Zakłada się, że wydajność pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych i budowlano-montażowych na 1 zatrudnionego wzrośnie w latach 1971—1975 co najmniej po około 30%, co oznacza średnioroczny wzrost o 5,4%.

5. Ustala się, że przeciętna płaca realna wzrośnie w 1975 r. w porównaniu z 1970 r. o 18%. Zakłada się, że globalny fundusz płac w gospodarce uspołecznionej wzrośnie w latach 1971—1975 o 41,7%, to jest do poziomu 446,5 mld zł w 1975 r., a osobowy fundusz płac brutto (z dodatkami do płac najniższych) o 38,3%, to jest do poziomu 404,0 mld zł.

E. Rozwój nauki i techniki

1. W latach 1971—1975 należy wydatnie zwiększyć udział nauki i techniki w kształtowaniu przemian społeczno-gospodarczych kraju. W tym celu podstawowe zadania nauki i techniki powinny koncentrować się na wybranych kierunkach i problemach, warunkujących szybkie tempo zaspokajania materialnych i kulturalnych potrzeb ludności oraz dalszy intensywny rozwój gospodarki narodowej.

2. Konieczne jest zintensyfikowanie prac badawczych prowadzonych w pełnych cyklach rozwojowych, a szczególnie problemów węzłowych i resortowych, których rozwiązanie pozwoli na szybkie wdrażanie do praktyki gospodarczej nowych lub zmodernizowanych materiałów, wyrobów oraz procesów technologicznych i organizacyjnych.

3. Konieczne jest rozwijanie badań dotyczących rozwoju kulturalnego społeczeństwa i socjalistycznego wychowania człowieka, badań w dziedzinie kształtowania i ochrony zdrowia oraz środowiska człowieka.

4. Niezbędne jest prowadzenie i rozwijanie prac poznawczych w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, stanowią-

cych podstawę techniki i rolnictwa, a także postępu w najszerszej pojętej służbie zdrowia.

5. Na realizację prac objętych planem rozwoju nauki i techniki przewiduje się w latach 1971—1975 ogółem około 105 mld zł, przy czym zakłada się, że udział nakładów na prace badawcze i rozwojowe wyniesie w 1975 r. około 2,5% dochodu narodowego.

6. Realizacja zadań planu rozwoju nauki i techniki powinna umożliwić uzyskanie większych niż dotychczas efektów gospodarczych i społecznych w rezultacie wdrożeń przez gospodarkę narodową osiągnięć naukowo-badawczych i przyswojenia osiągnięć zagranicznych, szczególnie w zakresie:

- zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych społeczeństwa przez zwiększenie wydajności produkcji rolnej, rozwój technologii oraz nowych wyrobów przemysłów produkujących dobra konsumpcyjne, intensyfikację procesów budownictwa i rozwój produkcji nowych materiałów budowlanych, przez poprawę warunków pracy, ochronę zdrowia i środowiska człowieka oraz przez dalszą poprawę usług, handlu i komunikacji,
- gospodarki surowcowo-materiałowej, między innymi przez zintensyfikowanie procesów wydobywczych surowców stałych, paliw płynnych i gazu, kompleksowe wykorzystanie rud miedzi, rozszerzenie bazy chemicznych surowców i materiałów syntetycznych oraz usprawnienie gospodarki materiałami i surowcami, zwłaszcza deficytowymi, stosowanie środków skutecznie ograniczających korozję,
- unowocześnień technologii dla uzyskania poprawy jakości wyrobów, dalszych oszczędności w zużyciu materiałów i surowców, zmniejszenia pracochłonności, między innymi przez zwiększenie stopnia mechanizacji i automatyzacji procesów wytwórczych, usprawnienie procesów wytwarzania maszyn i urządzeń, zwłaszcza obróbki cieplnej, plastycznej, procesów odlewniczych i obróbczych, wprowadzenie wysokowydajnych technologii z uwzględnieniem nowoczesnych urządzeń i aparatury kontrolno-pomiarowej,
- unowocześnień konstrukcji wyrobów dla podniesienia ich funkcjonalności, trwałości, poprawy parametrów techniczno-eksploatacyjnych oraz ich estetyki.

7. Konieczne jest podniesienie efektywności działania w zakresie normalizacji, wynalazczości i ochrony patentowej, metod sterowania jakością oraz obsługi informacyjnej. Szczegółnej uwagi wymaga rozwój środków informatyki oraz wprowadzenie krajowego systemu informatycznego.

8. W prowadzeniu działalności badawczej należy stosować różnicowane formy organizacyjne umożliwiające pełniejsze wykorzystanie potencjału badawczego szkół wyższych. W celu podnoszenia sprawności działania zaplecza naukowo-technicznego należy systematycznie rozwijać bazę badawczą, a szczególnej uwagi wymaga poprawa wyposażenia stanowisk pracy.

9. Konieczne jest szersze rozwijanie współpracy naukowo-technicznej z zagranicą, przede wszystkim z krajami socjalistycznymi w ramach programu kompleksowego określonego na XXV Sesji RWPG.

VI. Społeczno-gospodarczy rozwój województw.

Należy zapewnić prawidłowy rozwój społeczno-gospodarczy województw oraz wykorzystanie warunków naturalnych i sił wytwórczych poszczególnych regionów kraju. W większym niż dotychczas stopniu należy dążyć do dynamizowania

rozwoju województw w oparciu o specyficzne warunki i możliwości danego terenu.

W miastach i wysoko uprzemysłowionych okręgach należy dążyć do pełniejszego wykorzystania istniejącego potencjału przemysłowego, między innymi przez zwiększenie zmianowości, koncentrację i specjalizację produkcji przy jednoczesnym rozwijaniu produkcji prostej i pracochłonnej na terenach słabiej uprzemysłowionych, wymagających aktywizacji. W dużych aglomeracjach miejskich należy koncentrować nakłady na gospodarkę komunalną oraz budownictwo mieszkaniowe w rozmiarach umożliwiających łagodzenie istniejących dysproporcji oraz ułatwiających zwiększanie zatrudnienia w stopniu niezbędnym dla prawidłowego wykorzystania istniejącego majątku produkcyjnego oraz wzrostu usług.

Budowa nowych zakładów nie związanych z bazą surowcową powinna być realizowana przede wszystkim na terenach dających gwarancję uzyskania optymalnych efektów ekonomiczno-produkcyjnych, a następnie na terenach wymagających aktywizacji gospodarczej. W znacznie większym niż dotychczas stopniu należy wykorzystywać możliwości rozwojowe związane z przemysłem drobnym. Należy usprawnić system powiązań kooperacyjnych przemysłu drobnego z przemysłem kluczowym, rozwinąć system pracy nakładczej oraz rzemiosło, zwłaszcza w rejonach i miejscowościach posiadających lokalne nadwyżki siły roboczej.

Należy również dążyć do aktywizacji gospodarczej poszczególnych terenów i poprawy poziomu życiowego ludności przez rozwój usług, w tym zwłaszcza związanych z ruchem turystycznym, oraz przez intensyfikację rolnictwa.

Szczególnie poważny wzrost usług powinien mieć miejsce na terenie województw białostockiego, warszawskiego, olsztyńskiego, rzeszowskiego i łódzkiego.

Realizując zadania związane z intensyfikacją produkcji rolnej oraz niezbędnym, przyspieszonym wzrostem produkcji artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego należy zapewnić szczególnie szybkie tempo rozwoju hodowli trzody chlewnej i bydła.

W realizacji zadań związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju oraz aktywizacją poszczególnych regionów ważna rola przypada terenowym radom narodowym, które powinny:

- oddziaływać w kierunku pełnego wykorzystania istniejącego na danym terenie potencjału produkcyjnego, związanego zwłaszcza z szybkim rozwojem produkcji rynkowej i eksportowej,
- dążyć do zwiększenia potencjału usługowego dla lepszego zaspokajania potrzeb ludności,

- współdziałać aktywnie przy rozwiązywaniu problemów zatrudnienia, zapewniając kadry dla miejscowych zakładów przemysłowych i budownictwa, ułatwiając przepływ siły roboczej do ośrodków posiadających nie wykorzystane zdolności produkcyjne oraz tworząc nowe miejsca pracy w oparciu o Terenowy Fundusz Aktywizacji Gospodarczej oraz Fundusz Aktywizacji Pracy Kobiet,
- ułatwiać sprawną i terminową realizację podstawowych obiektów, udzielając inwestorom i wykonawcom wszechstronnej pomocy w przygotowaniu inwestycji oraz zaspokajaniu potrzeb dotyczących zatrudnienia, zaopatrzenia i podstawowych usług komunalnych,
- maksymalnie wykorzystywać wszystkie możliwości poprawy stopy życiowej społeczeństwa dążąc do zmniejszania istniejących dysproporcji w rozmieszczeniu sieci obiektów kulturalno-socjalnych, usługowych, handlowych i komunalnych, wykorzystując możliwości terenu dla rozwoju i poprawy warunków turystyki i wypoczynku; należy dążyć zwłaszcza do pełniejszego skoordynowania działalności socjalno-bytowej prowadzonej przez terenowe rady narodowe z działalnością przedsiębiorstw planu centralnego w celu racjonalnego wykorzystywania obiektów i środków,
- podejmować działania przyspieszające intensyfikację produkcji rolnej, zapewnić racjonalne wykorzystanie środków przeznaczonych na rozwój produkcji, doskonalić pomoc agro- i zootechniczną, rozszerzyć pomoc dla budownictwa rolnego,
- ułatwiać zaspokojenie najpilniejszych potrzeb mieszkaniowych ludności przez odpowiednie uzbrajanie terenów w urządzenia komunalne, rozwój miejscowej produkcji materiałów budowlanych, zapewnienie terminowej budowy urządzeń towarzyszących oraz przez prowadzenie właściwej polityki rozdziału kredytów, materiałów budowlanych i rozwijanie pomocy dla indywidualnego budownictwa mieszkaniowego w mieście i na wsi,
- podejmować inicjatywy oraz współdziałać przy zamierzeniach mających na celu ochronę środowiska ludzkiego, zwłaszcza powietrza atmosferycznego, wód, lasów i terenów wypoczynkowych.

W ramach ogólnych zadań pięcioletniego planu społeczno-gospodarczego rozwoju kraju szacuje się, że w zakresie gospodarki podporządkowanej terenowym radom narodowym inwestycje, budownictwo mieszkaniowe, produkcja przemysłowa i usługi będą kształtować się w poszczególnych województwach następująco:

Wyszczególnienie	1971—1975		1975	
	Nakłady inwestycyjne w gospodarce uspołecznionej mld zł	Budownictwo mieszkaniowe typu miejskiego tys. m ²	Produkcja globalna przemysłu terenowego mld zł	Wartość usług dla ludności mln zł
POLSKA — ogółem	214.026,0	32.870	206,4	56.000
m.st. Warszawa	10.729,3	3.802	8,9	4.586
m. Kraków	4.040,0	1.347	5,3	1.503
m. Łódź	5.334,5	2.013	5,6	1.914
m. Poznań	2.630,7	965	3,0	1.163
m. Wrocław	2.551,0	925	2,8	1.220
białostockie	8.380,3	841	7,9	1.026
bydgoskie	11.821,3	1.665	12,9	3.337

Wyszczególnienie	1971—1975		1975	
	Nakłady inwestycyjne w gospodarce społecznej mld zł	Budownictwo mieszkaniowe typu miejskiego tys. m ²	Produkcja globalna przemysłu terenowego mld zł	Wartość usług dla ludności mln zł
gdańskie	11.794,6	2.198	9,9	2.830
katowickie	20.537,9	4.872	17,9	5.680
kieleckie	9.225,6	1.423	10,7	2.452
koszalińskie	10.887,2	792	6,7	1.462
krakowskie	8.650,7	1.098	9,2	2.691
lubelskie	11.045,8	1.286	11,8	3.133
łódzkie	7.901,3	1.007	11,8	2.273
olsztyńskie	10.881,0	641	8,3	1.535
opolskie	6.421,7	814	7,2	1.936
poznańskie	13.636,5	1.137	17,1	3.075
rzeszowskie	8.399,7	968	8,9	2.650
szczecińskie	10.172,4	1.049	6,5	1.689
warszawskie	11.732,1	1.551	14,7	3.811
wrocławskie	13.014,4	1.577	13,0	3.490
zielonogórskie	8.285,3	864	6,3	1.544
Rezerwa celowa (zakup taboru PKS i inne)	5.952,7	—	—	—

VII. Postanowienia końcowe.

1. Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej podejmując niniejszą uchwałę upoważnia Radę Ministrów do:

- 1) ustalenia na podstawie niniejszej uchwały zadań planowych dla poszczególnych ministerstw i prezydów wojewódzkich rad narodowych,
- 2) dokonywania w kolejnych planach rocznych, w razie istotnych i uzasadnionych ekonomicznie potrzeb, zmian tych zadań, mając na uwadze zachowanie podstawowych proporcji planu.

2. Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zobowiązuje Radę Ministrów do podjęcia środków zapewniających w

trakcie realizacji planu podwyższenie dynamiki rozwoju gospodarki narodowej oraz przyspieszenie tempa wzrostu stopy życiowej społeczeństwa. Należy zwłaszcza dążyć do podwyższenia produkcji na cele eksportowe i rynkowe, co powinno zapewnić przyspieszenie wzrostu eksportu, dalsze umocnienie równowagi rynkowej, zwiększenie wydajności pracy, szybszy wzrost płacy realnej i poprawę efektywności gospodarowania. Szczególna uwaga powinna być poświęcona realizacji zadań ustalonych dla lat 1972 i 1973, decydujących w podstawowej mierze o pełnym osiągnięciu podstawowych celów określonych na okres 1971—1975.

Marszałek Sejmu: S. Gucwa